Ն° 7783 1911 ՄԱՐՏ 21-3 ԱՊՐԻԼ ԲԱԶՄԱՐ ԷՐԹԷՍԻ 21 ՄԱՐՏ 1327 27 ՆԱԻ ՍԻՆԻ

ՍԱՀԻՄՈՐ ԻՄԹԻԱԶ ՎԷ ՄԻՍԻՏԻՐ
ՏՕՂԱՆ ԱՂԱՅԱՆԻ
ՅԱԿՈԲ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ

Միւհասիպի
ՏԻԳՐԱՆ ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ
Թարիխի թեհսիսի 1877

ԳԱՊԸ ԱԼԻ ԴՈՒՐՃԸՊԸ
ՅՆ. 49

ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

جريدهٔ شرقيه
صاحب امتيازى اغوب جيومك
مؤسسى ديكران جيومك (١٢٩٣)

DJÉRIDÉI-CHARKIÉ
Fondé en 1877.
Directeur-Propriétaire :
AGOP DJIVELEGUIAN
AVOCAT
Vis-à-vis la S.-Porte, No. 49

ԲՈԼԻԹԻԿԱՅԻ, ՄԻԼԼԻՈՅ, ԹԻԽՃԱՌԻՈՅ ՎԷ ՍԱՐՈՒՑԻՈՅ

20 ԲԱՐԱ ԵԷՎՄԻ ՍԷՐՊԷՍԹ ԿԱՋԷԹԱ 20 ԲԱՐԱ

ԱՊՈՆԷ ԳԻՆՈՒԱՐ ԲԼԻՆԻՆ (ՄԷՃ. 20
Սրանպոլ վէ Թաւրա, սեհելիի 130 ղրշ.
» » » 6 այլրոր 70 »
» » » 3 այլրոր 40 »
Մեհմալիի էճճեպիյէ սեհելիի 32 Ֆր.
» » » 6 այլրոր 17 »
» » » 3 այլրոր 10 »

ԱՀՎԱԼԸ ԲՈԼԻԹԻԳԻՅԷ

ԻՐԱՆՏԱ ԱԼԹՕՐ ԽԱՆԸՆ ՊԻՏԱՆՆԱՄԷՍԻ

—o—

Պիր գաչ այտան պէրու խասթա օլան վէ Իրան ինգիլայնլիրն գահրամանը պուլմանա Սէլթաթ խան անիսէգի պէյանմամէյի նէզը իմմէր տիր։

«Սիւռմէհնիսիյը քիրամ վիւքէլի ֆիխամ, իմէրաի ադամ վէ պիւռումում սիրքիր էհալիյէ պիր խիթապէտ տիր։

«Պիր միւտէթտէն պէրու էսիրֆիրը ըզորրաղ օլան պու վաթանը ֆէտաքէարինն նէ գառար տայանդամադ դանմիլէրէ կէօյիւս կէբտիկի, սեվկիլի միլէթի ուղուրնա նէ գառար ասրարլարը հէր քէս պիլիր։ Պէնիմ վէ պէնիմ կիպի վարան խատիմէրինին պունանա ֆէտաքէարլրդպարնա, պուռնա միպարեղ վէ միւճանէտլէրինէ բաղմին, պիրիսին Իրան ուռիուրնա գառանլրդ վէ դաթը պուլուտլար թօրլանամադա պաչամդը տրը, պու հադիգաթ խարիճի սիյասէթիմդին նէ տէրէճէ վէխանէթ քէսդ իթիպինէ տէլլաէթ իանէն տասրան տրը։ Ճանսիբարանէ խրատմէլէրիմիզի պիւսպիսթիւն ունէտիրանադ օլան պու սէհէնթի ֆէլաքէթ գարշրսրնա գան աղայօրրմ, վաթանդն էսիրլիքդէն խէլասը ուղուրնա սարթ օլմանա պու գառար միճահիտլէրին գրրդլարդընը կէօրիւպ թէէսիւֆ իմմէմէք գապի մի՞ տիր։

«Էշճէպիլէրին Իրանա գարշը հասէտ կէօղէրինի վէ միւտահէլէ բէնէֆսիի ճէլդ իսէն եէկիանէ սէպէպլէր չիսպէտիպ պիրիմ տահիի նիֆագ ու չիգարմդը տր։ Պու կիսն պիզճէ էն սադամ, էն չայանը մէմանէթ պիր մէսլէք վարսա. օ տա վաթանդն թէմամիյէթի իսթիգլալնը մուհաֆադա իտէպիլէճէք հագիզի պիր մէսլէքը իսթիգլալճույանէ օլմադը տր։ Վիճեռարնա չիռուէթլէ հիգմ սիրէն հումա իչինտէ աղայա աղայա, սըզդայա սըզդայա զիմամտարանը հիզբիմէթէ պու խասթա սէտտարլրմը իչիթտրմէք իսթէրիմ։

«Էյ զիմամտարանը Իրան,

«Տինդէյին, տինդէյին, քի 20 նճի տարը մէսէնիյէթ Իրանա գարշը սոն ինզրդադ վէ իզմիրլի տիտիկինի չալմադ ֆիգրինտէ պուլունդրդր, իբի թարաքմրդադա ֆիքինտէ վէ մինտեթի սէլլերի պիսթիւն չիռուէթիյէ ճօչուսդ տուրդրդր։ Գօրդրդրդրմ, սոն կիւնիւմիզ իբի տէյիրմէն թաղը արասրնտա էգիլիպ մանվ օլան տանդէյ պէնդեմէսին։

(223)

Միւհլիֆի Միւքեվիֆնա ՎԱՐԴԱՆ ԲԱՇԱ

ՇԱՐԳ ՄՈՒՀԱՐԲԷՊԷՍԻ

ԻՔԻՆՃԻ ԳԵՍՄ

—)(o)(—

ՐՈՒՄԷԼԻ ՃԻՀԷԹԻ

—o—

Մէղքիր հաֆիթանդն իչինտէ սեռագլարդնան ոճանդար բէք չօղ պուլունտու։ Դեկեմբեր 24ուէ, պիր պայտա 629 նէֆէր իսասթանդը. էրթէսի կիւնի իւչ պայտա 6013 խասթա վարդր։ Էկէր ասյիր պայրատա իսասթալարդն ատէտի էրէյիճէ չօգ իտի իսէ ատ, ենինէ պիր ազ թնասիլը օլսուզդնանան, երիմի տէօրտիւնճիւ ֆըրզայը գալտրրդպ պիր ազ իսթիրահաթ իթիտրմէսի զէմանը կէմիշ օյնաղա, Դեկեմբեր 25ուէ մէղքիր ֆըրզա Սըլէթի Նէզոմա տաղդնանան կէրի չաղրըլըպ, երէրմէ տիկէր իբի պայ թայդն օյնէտու։

«Մէղքիր բիատէ ֆըրզասը պու սուրէթլէ թէկտիր օյնէտարադ, էվվէլա Կապրօվատա վէ ճիվար քէօյլէրտէ երէլէշտիրիտի վէ պատէնու զամը էապէթ-

բէնանէլէրինին էմրինէ թէկֆիդան Թըրնօվատա սէվգ օյնէտու։

«Դեկեմբեր 27ուէ հավա հէր նէ գառար ամնամի իսէ ատ, ամտի վաղիյէթտէ տուրմասը երէնէ միւմքին սէյլը իսի, էնթիմալ քի Իրբի երէնէ պաչարը վէ օ հալատ ասքէրը թէմամլրա սրրասանա չըզածադլարդը։ Պինանէն ալէհ էմրը էսապէթբէնանիլէրին մուճրպինճէ, պիր ճիւմէ սէգքիլինճիր գօլ օրտու Կապրօվա հավալինինէ թօրլանամը, վէ Օսմանլըլարդն մէվզիլէրի իւզերինէ հիւճում իթմէք վէ Պալկանլարտան կէչմէք իչին, Բէյվնա ասքէրինէ տէ օրտայը մէղքիրէ զամմ օյնէտու։»

Օրտուլարդն մուհարէպէ իթմէսիքլէրի չու սրրտտա, Օսմանը օրտուսու քի հէր նէ գառար ասուղ մէվզիլէրտէ պուլունմասը իսէ ատ, էյինէ էբէյիճէ ասուղուն պէլասրնը չէքտի. սէսթը թասարրուֆունտա օլան պօղաղդն սուճունտա եաբասրը իսթիրքեամտարա մէթանէթի վէրմէքլէ մէչդու։ Շեպդա գարիյէսկյէ հէվալիսի եավաշ եավաշ պէօրիւք պիր միւռմանքէտ օրտուլկեան սուրէթինի ալարլար։ Կէչիմին էմնիտնէ գալէէրդ վէ մէթէրիալէր եաբրլմըշդր, վէ հէման պիլ ճիւմէ թօրլար օրտեա վաղ օլունտու, օրտանն Ռուս մէվզիլէրի թօրա թութուլմագտա իսի։ Պու

ՁՈՒԼՄՏԱՆ ՇԻՐԵՆԱՑԷԹ

ՊԻՐ ՖԱԱՍ ՄՈՒՐԱԽԽԱԱՍԸ ՆԷ ՏԷՑՕՐ

Թան կազէթասը մուխիրը մախսուսը Պէրպէրիլէրին մուրախխասլարը իլէ մրւլագաթ իշրա իտուդ, պու միւլագաթը պէրվէճէր աէրճ իտյօր։

Պէնի Մահթալարդն տէխալէթի միւնասէպէթիյլէ Ֆաս Սուլթանը թարա ֆէնտան գապուլ իտիլէն հէյէթը մուրախխասէ բէխի Մէհմէտ Ղանաթի իլէ իշրա իթտիկամ միւլագաթտա, մումախլէյհ Մէվլի Հաֆիզ իլէ վուդու պուլան մրւքեալէմէնինի չու սուրէթլէ հիքեայէ իթտի։

Ղանաթի Ֆաս հաքիմնէ խիթապէն.— Ճէնանը Հայդն՝ հայաթդը մուհաֆադա իթմէսինի Թէմենի էյլէտիկիմդ էֆէնտիմիզէն ագիվ թալէպինէ կէլտիք։ Պէզ զրյամ իսէն գապէլէրին զաթը հիւքմտարիլէրինտէն չիքայէթ իսէճէք հիչ պիր չէյմիզ օգ պրը։ Պիզ եալնը վէղիրմիզ Արյուպատան միւթէչքիյիզ։ Մուհամէյէն պիզէ հէր վագթ վէրկիլէր թարհնտան խալի զալմադդը կիպի սայմա տա Ֆաս չաղրրյօր։ Վուդու պուլան սաղէթնի իճապէթ պիր մրզատ բարա կէմիրտիկմդ զէման պիզի տէլեհնիլէր կիպ ֆ կիսն ախրրնտա պէքլէթտի վէ պիլախէրէ հուզուրնա զապէլ իսէճէք եերատ, քեաթիպը խուսուսիսի Զէմորինն հէզարնէ կէօնտէրի։ Օ պիզիմ էհմալիմիզ, հայվանարդմդը դաթի իթտի. քէնտի հրրս ու իշթիհսանը թէքքին իչինտ արաղմիզի սաթմադա, պրրճա կիրմէյէ մէճաքը օյնուզ, արամրզտան պաղը քիմսէյէր վէղիրին մութալէպաթնտան գուրթուլմադ իչին էվրօրա տէվէլթիլէրի թապիյէթինէ կիրտի,— տէմիշ վէ պունդն իւզերինէ Սուլթան մուզաքէրէտ հաղը պուլունտա Մէհմէտկիյէ խիթապ իլէ։

—Մէճանի Ալյուպդն պունտան սոնրա ատանա մուվաֆիզ սուրէթտէ հարաքէթ իթմէսինի ճէնապը Հաղդտան թէմէնինի իսէրիմ. պէն գապիլէր իլէ անլաշմադ իչին քէնտիսինէ սէլահիյէթ վէրտիմ, ֆագաթ օ սուի խիթամլ իթտի. վէ չիմտի անդն իթիրաթբէր վէրանէ հարաքեաթը իլէ էթրաֆիմդը ամէն գուշտամ.— Տէտիքանէն սոնրա Պէրպէրի մուրախխասլարդնա սէհտէրէք «խիթիդպալ իչին էմրն օլընը, պունտան պէօյլէ Մէթուկի սիպէրլէ էյիճէ անլաշմադ տրը» սէօզլէրին սէօյլէտի։

Պունդն իւզերինէ հէյէթը մուրախխասէ բէխի՝

— Թէչէքքիր խաէրիդ, էֆէնտիմ, ֆագաթ ունուտրմամալը քի, հիչ պիր

ՊՈՒ ԿԻՍՆ ՀԱՂԷԱ ՔԷՕՅԼԻԼԷՐ ՀԻՔՓԻԼՄԷՔԻ ՄԻՐԱՃԱՆԹԱ ԱԼՐՅԱՄԱՍԸ, ԻՐԻ ԻՇԻՆ ԱՀԻՊԸ ՆՈՒՓԹԱՂ ԱՌԱՄԱՐԱ ՊԱՂ ՎՈՒՐՈՒՅՕՐ։

Պու նէ գառար ֆէնա պիր իթիյատ տրը։ Հաթթա պունդն տահա մաղիրը նէվլէրի վար, տէօյիւլէն, սէօյիւլէն, մալի չալրնան հիքփիմէթանէն էվվէլ միւթէղալիպէյէ տիւշիյօրլար, իչլերի պունլար վաբթաարլա կէօրիւլիյօր։ Պունտա տա քէօյլիւ մաադուր տրը, զիրա աղաատն խրրսրզդ հէր նէ եաբասա Ալլահ պէյսրդը վէրիր, պունդն իչինն հիքփիմէթ Անատօլունդն պու էսասի սէլտիճէ չարէ պուլմալը տրը, պու չարէ պուլընմատան եարընլանադ հէր ֆէտաքեարլրդ պուզ իւզերինտէ եաղտտան ֆարպտրդ դալը։

Միւթէղալիպէնին նուֆուզընը զրրմադ իչինն եարընլանադ մուամլէյէ վէրկի պօրճլարընը արամադատան պաչամալը տրը։ Զիւնքի Մալկէ գայտարընդն պագայա օյնադ իւզրէ կէօսթէրիկի բադդամարդն 100ուէ 80ի պունլար իւզերինտէ օլտուզընտան, պու իւք իճրաաթատա հէմ խաղինէյի սէվլէթ ֆահէլէնիր. հէմ սէ գուվվէթ վէ սաթվէթը հիքփիմէթ կէօսթէրիլէրէք, պիր թաչլա իբի գուշ վուրուլմըշ օլտր։ Իբինճիսի սէ պու գասիլ միւթէղալիպէնին ինմալ իտիլէն մանֆիմէթէ էվրդալարընը մէվզի իճրայա գոյարադ, ահքամը գանունէյէ թաթպիկ իթմէք տիր։ Հէր իբի սուբէթտէ պունդարդն նուֆուզդարընը գրրմադա ֆէվզէյատ խրամէթ իսէր։ Զիւնքի խալդ՝ միւթէղալիպէյի գանունդն ֆէվզինտէ պիր չօգ իմթիյազա մանիք զանն խոյօրլար. հալպուքի ահքամը գանունէյինին հադդլարընտա թաթպիզի հալինտէ էհալի՝ միւթէղալիպէ տէնիլէն ատամարդն հուզուզճա քէնտիլէրինէ միւասի օլտուզընը անլայադ պիր տէրճէյէ գառար չէրդէրինտէն էմին օլտր։

Իբինէ պու ուսումի միւթալէա հէր եէրտէ միւթթաճը թաթպիզ տիր վէ պու թաթպիզաթ Անատօլունդն էն մուհիմ պիր իթիյազընը թէէմին իսէճէք տիր։

Ճերիճեի Շարգիյի

Անատօլու միւթէղալիպլէրինին պիչարէ էհալիյի նէ գառար էգտիկի վէ մէնագիի մէմլէքէթի քէօրլէթմէկէ վէ ասալյարդրդ հէմ խաղինէի սէվլէթի վէ հէմ տէ ֆագիր էհալիյի զարարտիսէ էյլէմէկէ չալըշարդդարը մալիմ պիր քէյֆիյէթ տիր։ Շանանը մէմնունիյէթ պիր քի, Թիւրքճէ բէֆիդլէրիմիզ վէ հաթթա թաշրա վէ պիլիստա Անատօլու մերքէզլէրինտէ նէէր օլմանա կազէթալար, պու միւթէղալիպէ մէսէլէսինէ ալդուլ օլտյորլար վէ արթըզ պիչարէ էհալինին

պունդարընն բէնչէի էսարէթինտէն դուրթարրմասընը, հիքփիմէթին պունդարա գարշը ռահվէթինի կէօսթէրմէք զէմանը կէլիպ չաթտըզընը անլաթրյօրլար։ Պիր գաչ կիսնանէն պէրու պու պաղատ պիդ տէ լաղրմ կէլէն միւթալէամրդը տէրմիյան վէ չարէլէր իթնան իթտիք։ Թէզարիւպ Անատօլուտա վէ հէլէ քէօչէ պունճադ եէրլէրտէ օդաատար քէօք պաղլամրդ վէ պու քէօրլէր օ գառար տէրինճէ սաղը վէրմիյ տիր քի, էհալիյի պունդարընն էլինտէն եէքտէն դուրթարմադ վագթա միւճամ օլաճադ տրը։ Անճադ պունդարընն նուֆուզընը զրրմադ իչինն Սօզղաս ռէֆիգիմիզին տէտիրի կիսի պադը չարէլէր թաթպիր օլընրրտա, զիւրբա վէ միւհթաճ էհալի պէօյիւք պիր նէֆէս պրը վէ հէմ մէմլէքէթ թէրադդը իտէր վէ հէմ տէ տիլլէթ ու միլլէթ իթիատտէն ֆահտէմլէնտ օլուր։

ԳԱՏԸՆԼԱՐ ԱԼԷՄԻՆՏԷՆ

Զուաար միհնինսիսի գատընլարա պիր գիյաֆէք.— Բուսիա՝ գառընլարա մահսուս թահսիրը ալինին էն իլերի կիթտիկի մէմլէքէթլէրտէն պիրի տիր։ Օրատա գասընլար տարէլիինունը իքամ լիլ տագթօր օլուրլար։ Բուս գառընլարը չիմտի ակնակէ բաղպէթէ պաչամրդար տրը։ Պունդարատան պիր չօգ տա զրսաթ միհնինսիսի եէթիրմէ վէ կէչէնտէ պու միհնինսիս գառընլարա պիր զիաֆէթ վերիմէ տիր։ Զիաֆէթտէ 26 գառին վէ 40 գառար էրքէք պուլունմըշ տրը։ Պունտա պիր գառին իրաաը նուֆուզ իթտիկի կիպի, Բրօֆ. Գօրթօֆթօֆ տա պիր նուֆուզ սէօյէնիպ պատընլարդն իճրա իտէմէյէճէքլէրի հիչ պիր սէնաաթ ճօգ տրը»։ սէմէր տիր։

Ավստրիատա գատընլարդն հագդր ինքիլապը.— Ավստրիատա սոն կիսնլերտէ գառընլարդն հագդը ինթիխապնդրն խիթրատաը իչին ճէմիյէթլէր եաբրլմըշ տրը։ Վիէննատա եաբրլան իճրիմայա 4000 գառար գառին իչիթրաք իթմէշ վէ մուզաքէրտի սաքինանէ կէչմէշ տիր։

Գատրն հինը խրպրհ.— Ավստրիատա Գորիսալ չէրի միհնինսիսլերինտէն Զօպրօհանդին գարբսը տօքթ. Մատատ Տէյօսգա Զօպրօհնքա՝ Զամպուր չէրի պիտայէթ մահքէմէսի նէզտիտտէ քիմիա իչին էհլը իսրարէ թային օլընմըշ տրը։ Ավստրիատա մահքէմէլէր նէզտիտտէ պէօյլէ պիր մէմուրիյէթ թային օլնան իլք գառին պու տրը։

Էյիվինիրին ինսանը.— Զէյնէքլէրին ինսանը մալիմ տիր։ Գօրտէկա բէնկլէրին-

թրը կիսէճէյինտէն, ճէնլէ եիւրիմէք իչին էմր տրմը ըսը. Ժէնէրալ Սգօպէլէֆ տէ էօյլէ թալանթ վարտը քի, Ցունվարդն եէմնճի կիսնի ադամ Պալգանլարդն էօթէքի թարաֆտա պուլունմադ իւզրէ հարքէթինի ույտուրսուն։ Լաքին Ժէնէրալ Սգօպէլէֆ եօլտա մէվանիի մատտէյնէ թէսատուֆ իթմայի իչինն կէճ գալտը։

Իբի գօղ տանի եիւրիսուիքլերի էսնատտ քէնտիլերինի մուհաֆադա իթմէկէ էմր տրմըշլարդը. եանի բրէնս Սվիթթօրօղ-Միրսքի, տիւշմանդն չայէտ հայնն քէօյ ճիհէթինտէն վմանս պուլանադ պիր հիճում ալէհինտէ քէնտինին մուհաֆադա իթմէք իչին Մակլիտի իչդալ իսէճէքտի։ Ժէնէրալ Սգօպէլէֆ տանի Օսմանլրարդն Շեպդա մէվզիինին սօլ եանը դարշրսրնտա Գարաճա նամ մահալի թութթաճադը, զիրա քէնտի գոլոս մէվզիի մէղքիրէ բէք եադրն հարքէթի իսէճէք վէ պու հարքէթին անճադ Գարաճա տաղլա մուհաֆադա օլունտապիլէճէքտի։

Պու գօլար տաղլարտան ինէրէք, Շեպդա գարիյէսի իւզերինէ հիճում իսէճէքլերտի։ չէօյլէ քի բրէնս Միրսքինին գոլու Կուզօվատան եօլա չըգարադ վէ սօլ ճիհէթինտէն Ժէնէրալ Սգոպէլէֆ տէ իրիսապէրէ վէ իրիթիպամ իսէրէք, վէ Ամմէպլիտին Շէնօվօյա օլան

թրը կիսէճէյինտէն, ճէլլէ եիւրիմէք իչին էմր տրմը ըսը. Ժէնէրալ Սգոպէլէֆ տէ էօյլէ թալանթ վարտը քի, Ցունվարդն եէմնճի կիսնի ադամ Պալգանլարդն էօթէքի թարաֆտա պուլունմադ իւզրէ հարքէթինի ույտուրսուն։ Լաքին Ժէնէրալ Սգոպէլէֆ եօլտա մէվանիի մատտէյնէ թէսատուֆ իթմայի իչինն կէճ գալտը։

Իբի գօղ տանի եիւրիսուիքլերի էսնատտ քէնտիլերինի մուհաֆադա իթմէկէ էմր տրմըշլարդը. եանի բրէնս Սվիթթօրօղ-Միրսքի, տիւշմանդն չայէտ հայնն քէօյ ճիհէթինտէն վմանս պուլանադ պիր հիճում ալէհինտէ քէնտինին մուհաֆադա իթմէք իչին Մակլիտի իչդալ իսէճէքտի։ Ժէնէրալ Սգոպէլէֆ տանի Օսմանլրարդն Շեպդա մէվզիինին սօլ եանը դարշրսրնտա Գարաճա նամ մահալի թութթաճադը, զիրա քէնտի գոլոս մէվզիի մէղքիրէ բէք եադրն հարքէթի իսէճէք վէ պու հարքէթին անճադ Գարաճա տաղլա մուհաֆադա օլունտապիլէճէքտի։

Պու գօլար տաղլարտան ինէրէք, Շեպդա գարիյէսի իւզերինէ հիճում իսէճէքլերտի։ չէօյլէ քի բրէնս Միրսքինին գոլու Կուզօվատան եօլա չըգարադ վէ սօլ ճիհէթինտէն Ժէնէրալ Սգոպէլէֆ տէ իրիսապէրէ վէ իրիթիպամ իսէրէք, վէ Ամմէպլիտին Շէնօվօյա օլան

լիվասը իլէ մէղքիր ալայդն պիր թապարու, Թիւրք օրտուկիանրնը չէվիրմէյէ տէ էօյլէ թալանթ վարտը քի, Ցունվարդն եէմնճի կիսնի ադամ Պալգանլարդն էօթէքի թարաֆտա պուլունմադ իւզրէ հարքէթինի ույտուրսուն։ Լաքին Ժէնէրալ Սգոպէլէֆ եօլտա մէվանիի մատտէյնէ թէսատուֆ իթմայի իչինն կէճ գալտը։

Իբի գօղ տանի եիւրիսուիքլերի էսնատտ քէնտիլերինի մուհաֆադա իթմէկէ էմր տրմըշլարդը. եանի բրէնս Սվիթթօրօղ-Միրսքի, տիւշմանդն չայէտ հայնն քէօյ ճիհէթինտէն վմանս պուլանադ պիր հիճում ալէհինտէ քէնտինին մուհաֆադա իթմէք իչին Մակլիտի իչդալ իսէճէքտի։ Ժէնէրալ Սգոպէլէֆ տանի Օսմանլրարդն Շեպդա մէվզիինին սօլ եանը դարշրսրնտա Գարաճա նամ մահալի թութթաճադը, զիրա քէնտի գոլոս մէվզիի մէղքիրէ բէք եադրն հարքէթի իսէճէք վէ պու հարքէթին անճադ Գարաճա տաղլա մուհաֆադա օլունտապիլէճէքտի։

Պու գօլար տաղլարտան ինէրէք, Շեպդա գարիյէսի իւզերինէ հիճում իսէճէքլերտի։ չէօյլէ քի բրէնս Միրսքինին գոլու Կուզօվատան եօլա չըգարադ վէ սօլ ճիհէթինտէն Ժէնէրալ Սգոպէլէֆ տէ իրիսապէրէ վէ իրիթիպամ իսէրէք, վէ Ամմէպլիտին Շէնօվօյա օլան

թրը կիսէճէյինտէն, ճէլլէ եիւրիմէք իչին էմր տրմը ըսը. Ժէնէրալ Սգոպէլէֆ տէ էօյլէ թալանթ վարտը քի, Ցունվարդն եէմնճի կիսնի ադամ Պալգանլարդն էօթէքի թարաֆտա պուլունմադ իւզրէ հարքէթինի ույտուրսուն։ Լաքին Ժէնէրալ Սգոպէլէֆ եօլտա մէվանիի մատտէյնէ թէսատուֆ իթմայի իչինն կէճ գալտը։

Իբի գօղ տանի եիւրիսուիքլերի էսնատտ քէնտիլերինի մուհաֆադա իթմէկէ էմր տրմըշլարդը. եանի բրէնս Սվիթթօրօղ-Միրսքի, տիւշմանդն չայէտ հայնն քէօյ ճիհէթինտէն վմանս պուլանադ պիր հիճում ալէհինտէ քէնտինին մուհաֆադա իթմէք իչին Մակլիտի իչդալ իսէճէքտի։ Ժէնէրալ Սգոպէլէֆ տանի Օսմանլրարդն Շեպդա մէվզիինին սօլ եանը դարշրսրնտա Գարաճա նամ մահալի թութթաճադը, զիրա քէնտի գոլոս մէվզիի մէղքիրէ բէք եադրն հարքէթի իսէճէք վէ պու հարքէթին անճադ Գարաճա տաղլա մուհաֆադա օլունտապիլէճէքտի։

Պու գօլար տաղլարտան ինէրէք, Շեպդա գարիյէսի իւզերինէ հիճում իսէճէքլերտի։ չէօյլէ քի բրէնս Միրսքինին գոլու Կուզօվատան եօլա չըգարադ վէ սօլ ճիհէթինտէն Ժէնէրալ Սգոպէլէֆ տէ իրիսապէրէ վէ իրիթիպամ իսէրէք, վէ Ամմէպլիտին Շէնօվօյա օլան

սաղ գոլ, սաղ ճիհէթինտէն բրէնս Սվիթթօրօղ-Միրսքի գոլունա էլ վէրէրէք պու հարքէթի իսէճէքլերտի։

Ասքէրլեր պիր կիսնիկ էրզադ, եանի բէքսիմէթ, ուն, թուզ, չայ, չէքեր, բադը վէ արբա պարբար։ Էրզադը մէղքիրէնին եարընանը ասքէր քէնտինի կէօթիբմէքէք օլուզ, զանդը պարկիրէ եիւբլէնտի. էթ թայնի իչինն արգալարընտան սաղ սըզդը վէ օյնան եիւրիսմէքէք իտի։ Պէչէր նէֆէր տօդանն ալդը ֆիչէնդ թաղըմատա օլուզ, հայվանարդն իւզերինտէ տանի եէմմիշ պիրբար տանէ վարդր։ Էճզալար վէ էճզայա տայիր էչտա տանի հայվանարա եիւբլէնտիրէք ասքէրին արդաանտան կիսմէքէք իտի։ Սգոպէլէֆին գօլունտա պիր զաչ բէս վատաթ Ասիա տէվէլէրի պուլունուզ, պունդար էն ֆէնա հավալարտա վէ տաղրդ մահալդրէ եիւբիմէքէ ալդրյմը տրդրր։ Պու հայվանարդ թօրլարդն նազլիյաթինտա պէօյիւք խրատմէթ իսթիլը։ Ցունվար ադթրտա տաղ գոլ, Դարաճա պօղազինա վարդը բրէնս Սվիթթօրօղ-Միրսքիյէն իտապէր ալդնդը քի Սելճիկ վալ օյնուզ բիչտարարդնը տա պու քէօյէն Կուզօվօ պօղազը իւզերինէ տօզրու սէվգ իթմէշ տիր։

(Տեվամի)

Ա Զ Գ Ա Յ Ի Ն

ՊԷՅՕՂԼՈՒ Բանկային գործերատունը հաղորդեցաւ պատուական ազգէն պիր զազաքէրէ իմա իսկիմշ, հայպու քի պիր նէթիճէ հուսուլէ կէլմէմշ իսկ։ Կէչէն հաթիա Քաղ. Ժողով Թարգիմանան պու մէսէլէյէ տաիր օրան ուսումնական էվրաղին թէտգիկինէ լիւգում էէօրիւլմէքլէ, քէյֆիյէթի Յակոբ էֆ. Սիամպօլեանին թէտգիզինէ հէվալէ օլնմշը տըր։ Բանկային գործերատունա այիտ օրան քեռաֆիէի էվրադ թօքանմշը օլուպ, մուամալէյէ Սիամպօլեան էֆ. Հնին թէտգիզինէ հէվալէ խոյրիշ տիր։

Պու էվրաղ միյանդատա գործերատունէն Իրմէնի միլլէթինէ այիտ օրորղունա տաիր նէ զատար վէսիգա վարսա ճէմ խոյրիմշ տիր։

ՏՍԽԻԼԻՃԷ Նաղրը Մալիէ պէյ, տիւն ազամ Բաթրիկխանէյէ Տեղապան Ս.ա իյատէի զիյարէթէ կէլմշ իսէ, մուամալէյէ ճուսա էրթէսի ազամը Օրթա քէօյանէի խանէսինէ կիթմշ օլուպ, Նաղրը միւշարիլէյէ գարթ ալ վիկիթ պրադմշ տրը։

Տեղապան Ս. տիւն Օրթաքէօյ քիլիսէսինէ հաղը պուլնըպ քարդ վէրմշ տիր։

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆ Առաջնորդլուղը մէսէլէսինէն ալնայ, պու հաթիա Տիւզատան Ս. Պուլկար սէֆիրինէ զկարէթ կիտէնէք տիր։

ՐՈՒՄ Բաթրիգի Եուաքիմ էֆ. կէչէն ճուսա կիւնիւ Բաթրիգխանէյէ ջնամիինէ վուգու պուլան հլանը գապուտէն ֆէվգէլաաէ միլթէէսիր օրարդ, ֆէնէր Բաթրիգխանէսինէ ավանթինէ, հաղը պուլնան Բում միլթէսկրանա տէմշ տիր քի՝ էրմէնի միլլէթի հագիգաթէն հէր կէօնա թէվէճճիւհէ լայէգ տըր վէ պիզ ծուլար իլէ դայատաշա մուամէյէ իթմէնիյիզ, Բաթրիգխանէ մէհաֆիլի տէ միւշարիլէյէնին չու պէյանաթնան ֆէվգէլաաէ մէմնունա օլմըշլար տըր։ Տ. Եուաքիմ Բաթրիգին չու հրսալյաթը հէր վէճիլէ չայանը թազիր տիր։

ԱՐՄԱՇ վանքը հէյէթը խարէսի Բաթրիգխանէյէ միրաճաաթ իսէրէք, Գարակէօմրիւք քիլիսէսինին եէնիսէն ինշաատը իսթիսա իթմշ տիր։ Պու քիլիսէնին սիկուրթա ազէսի էլան սագը օլուպ պու մէպլաղ իլէ եէնի քիլիսէ ինշա օլնմապլէճէք վէ մէգթիր սէմթին տաղրմամասընա սէպէպ օլաճագ տըր։

ԱՏԱՆԱՏԱՐԻ տուլ գարբլարա ի խէտարիք իթմէք իչուն թէշքիլ օլնան գօմրանօն, Աատանանը միւհիմ եէրլէրինէն 10 տուլ գարընին Սիամպօլա կէթրիլէրէք, էպէլիք էօյրէսիմէսի իչուն մէքթէպէպ գօյմաղա գարար վէրմշ տիր։

Ս. ԳՐԿԻՋ խանթախանէսինին օրաց-ցայցարընը 30ամեայի մրթէճավուզ պիր զմանանան պերուանէրթիպ իսէն Մարուքէ էֆ. Յովսէփեան էվվէլքի կիւն վէֆիսի իթմէքլէ, ճէնաղէ պայը սիւն Մայր Եկեղեցիսի՝ մրթէվէքհանին հայսյէթինէ լայէգ պիր սուրթմէ իթրա օլնմընը վէ պիր մերսիկ զրաաթըյա հայամընին վէ մէլլէթէ իֆա իթմէյի խրատէթինին սահիպարընան պահա օլնմընը տըր։ Մրթէվէքֆա՝ հէր հանկը պիր սէնաամա իսթիսատը օլմաղա, պէյնէլէնալի հէզարիֆէնա թապրինէ մաղհար օլմուշ, հաթիա թէպապէթ խուսուսընա սա բէք չօգ մալիամաթը օլուպ, պիր խայլի փուգարալարը չօգ ազիֆա էօլնմէնէ գորթարտրը իչուն «ֆուգարա պապաստ» թավսիֆ օլնմընը իսի։ Մրթէվէքֆա 70-75 եաշընա օլաճագ թէտքը հայաթ իթմէյէվէ քէնտիսի Ս. Գրկիչ էյթամանանէսինանէն մէնգուն օլուպ, խանթախանէյէ բէք չօգ խրտմէլէրի սէպգաթ իթմէյ վէ 50-60 սէնէ էվվէլ Ազատլըսան՝ խասթախանէյէ եէյնիթի նագլ իթտիկինի՝ հայաթընա սէօյլէմէքտէ պուլնմընը տըր։ Տատեանլար ալիէսինին հնանը թէվէճճիւհինէ մանգար օլմուշ վէ եաղը սէօքմէք խուսուսընա մէչնուր Միհէնտիսեան իլէ էյնիրաքը խրամէթի օլմընը տըր։ Հաթիա պիր արա 8 բունթօ թիւրքէճ բիրինճանէն մամուլ եաղը իդարընա մուվաֆֆագ օլմուշ իսէ տէ, զարուրէթինանէն պաչա չըգարամընը տըր։

Պու գատար իպթիտար ու իսթիատընա բարդէն ալիէճէ ֆէլաքէթլէրէ տիւչար օլմուշ վէ զէվճէսինին վէ պըզընին վէֆատընը քէնտիսինին սօն կիւնլէրինի տաղտար իթմշ տիր։ Մուամալէյինին վէֆատընա նէպը աթիգին սօն պիր վէքիլի տէ զայպ իթմշ օլէյորը։

ԷՐՄԷՆԻ տարիւմսիզի թէէսսինէ մէկտար օլմաղ իւզրէ Կոմիտաս Վ.ին խատրէսի ալթընտաքի հէյկէթը մուգանդիյ՝ սիւն Իսնիօն Ֆրանսէզէտէ միւֆրէմնէ պիր գոնտէր վէրիլմշ տիր։ Պունատան էվվէլ Կոմիտաս Վ.ին Էրզնկի փէյյին մուսիվանինին թանպիմ վէ թէրթիպի խուսուսընդաքի իգթիտար վէ մէգայատրնան պահա իթմշ օլմաղա, գոնտէրին միւքէմմէլէյէթի այնը տէրէճէի իլիտաա իտի. լաքին թէէսիֆ օլնընը քի, հաղրատնին ազալկէթի վէ վուգուպուլան հասրլաթին անճաղ մէսարիֆի գաբայակիրմէսի քէյֆիյէթի պիրի պ'ըաղ մէէյուս իթտի։ Պիր տարիւմուսիզի թէէսիսի միլլէթիմիզ իչուն օ գատար էլզէմ տիր քի, էրէք պունը գուվվէտին ֆիրիկ չըգարմաղ վէ կէրէք կոմիտաս Վ.ի պու ուզուրտա թէչիրիգ էյլէմէք պիլխասաս ազնիյամրզատան պէքէրիդ։

ԱՐՇԱՐՈՒՆԻ ՍՐԲԱԶԱՆԸՆ ՊՐՈՒՍԱՏԱՆ ԻՆՁԻՖԵԱՖԸ

Օն պէշ սէնէլէրտէն պէրու Պրուսա Առաջնորդլըղը իտարէ իթմէքսիզ օլուպ, էրէք էհալիկ՝ պէյտէնին վէ էրէք մէմուրինը հիւքիմէթին հիւքմի զանն վէ թէվէճճիւհինի գազանմըշ օլան Տ. Յովհաննէս Ս. Արք. Եպս. Արշարունի իսթիֆա էտէրէք Պրուսատան պու կիւն ինֆիքեաք էյլէսի։ Պրուսատա իսթիգպալ վէ թէշեհատ զայէթ բարլաղ նիւմայիշլէր իճրաաք ատաթը գատիմէատէն պուլնմասընը ճիհէթլէ, պու կիւնտէ ալէսսապահ Առաջնորդարանատա վէ քէլիսէ սօգաղընատա էհալի տիզը մէվզը իթմիշ վէ սայրլարը մանատա պազը իսթիհսայիէթ իլէ, բուհանիլէր վէ ճամանիլէր, Փոլովական վէ Խորհրդական մէքթէպ մուտիրի վէ մուալիմլէրի վէ տաիրէ, քեռաֆիէսի հաղը պուլնմադատա վէ Սրբազանընին ինֆիքեաք վէ ինֆիտալինատէն նաշի պէյանը թէէսսիրէ իթմէքտէ իտիլէր։ Թէչեհ իչուն օն պէշի միւթէճավիզ արապալար Սրբազանընին ադրապաղընը թապրլպ իթմէքտէ իտիլէր։

Պաղը զէվճի տա Մուտանիայա վէ Իսթանպօլա գատար բէֆազաթ իթտիրէր։

Վալի Հիւսնի պէյ էֆ. հաղրէլէրի թարաֆընտան վիլայէթ թէրճէմանը Դէորգ էֆ. իլէ բօլիս մուտիրի Սալիհ պէյ սթանտօնա գատար թէչեհէ էկմիշլեր իտի։

Զաթէն, իքի կիւն էվվէլ, Սրբազան վալի պէյէ վէ էրքանը վիլայէթ վէ մէմուրլրնէ բէսմի վէսատ իճրա իթտիկինտէ, կէրէք վալի պէյ վէ կէրէք սայիր մէմուրին ինֆիտալինտէն սօլայը ճիտտի թէէսսիֆ պէյան իթմիշլեր իտի։ Էրմէնիլէրտէն պիրիսի իշ զընընա Հաքիմ պէյէ կիթտիկինտէ, Սրբազանը կիւճէնտիրէն օլմուշ զանն իթտիկինտէն, մեհրնասա հեթենցի կիտէյօր օնը չօգ արարսընը։ տէր։ Պու սէօղիւ պիզ զայա իսէրիդ։

Տէնիլեօր քի, Պրուսա վիճակը պիր զէման մերնասասը դ իտարէ իտիլէճէք տիր։

Ցագաթ, չուրասընը պիլմէյօրը՝ քի, Արշարունի Սրբազանան զայրըսընը իսթէմէմէք իւզրէ մի՞ եօգատ սաիր սուբէթլէ մի՞ իտարէ իթմէք իւզրէ պու ճիհէթի էյուճէ թահզրդ իսէր էօյրէնիր իսէք պիտիրիրիդ։

§ Պրուսատա Երուսաղէմ վանքնա այիտ վագֆին մրթէվէլսիլիի Արշարունի Սրբազանընն էօնուէսինտէ իտի, ինֆիքեաքը հաէպկայէ Պրուսա տավա վէքիլէրինտէն վէ սապգդ իսթիհսաֆ մանքէմէսի ազաբընան Զաբէհ էֆ. Դէորգեանը պա հէօճէթը Շերիյէ վէքիլ թայեին իթմշ վէ քէֆիյէթի Երուսաղէմ Բաթրիգ վէքեալէթինէ աէ իշար էյլէմշ տիր։

ԹՂԹԱԿԻՑ

Պրուսա, 17 Մարտ 1911

ՄԷՋԼԻՍԸ ՄԷՊՈՒՍԱՆ

70 ԻՆՁԻ ԻԶԹԻՄԱ

19 Մարտ, 1911

ԱՐՆԱՎՈՒՏԼՐԳ ՀԱԳԴԸՆՏԱ ԽԱՐԻՃԻՑԻ ՆԱԶԸՐԸՆՏԱՆ ՍԻՒԱԼ

Մէճլիս իճթիմա իտէրէք, զապթը սապզդ օգունտրգուտան սօնրա միւզաքէրաթա պայլանտը.

Բիգա Սուլէ պէյ.—Կէչէնքի զապթատա պիր եանըլըզդ վար, թահիր օլնմալը տըր, օ կիւն էտիրնէ մէպուսը Թալէաթ պէյ «սէնի վալի եարատրդլարը իչուն» տէմիշ իտի. պէն տաիր քէնտիսինէ «պէն վալիլիք իսթէմէտիմ, սէն պանա թէքլիֆ էթտին, պէն գապուլ էթմէմտիմ. 15 սէնէ միւթէսարրըֆլըգ էթտիմ վալի օլուրըմ, ֆագաթ սէն տէ տաիսիկյէ նէզարէթինէ տէյիլ, տահա քիչիւք պիր մէմուրկէթէ հազդ ու լիյագաթ եօգ տըր» տէտիմ իտի, պու սէօզլէր զապթլարտա եօգ տըր, թահիհինի թալեպ էտէրիմ։ Թահիհտէն սօնրա բուվրամէյէ կէչիլսի։

Հասան պէյ.— Դօսթլատա կէչէնքի հարիսէսէ եագրլան երզրլան Եէրլէրին թաղմինանը իչուն 20,000 լիրա հէնուզ թէսվիյէ օլնմատընդունան Արնավուտլար սըզլանըյորլար։

Սայիտ պէյ.—Պուտրն լայիհայը զանունէսէսի մուվագդաթ պիւտժէ իլէ չըգմըշ տըր. թէավիյէ օլնմաճաղ տըր։

Պատէհու Գարատաղ հուտուտընտաքի վագաա հագդընտա հիւքիմէթտէն լազանաթ իսթէնիմէսինէ տայէր վէրիլէն թապրիրլէր օգունտը, վէ իքինճի ճէլսէտէ պու պապատ էվվէլ էմրտէ Տախիլիյէ նազարընտան իյզահաթ իսթէնիլմէսի թէնսիպ օլնտը։

Միհթէագրպէն Բանէյտօրքէ էֆ.նին վէրտիյի թապրիր օգունտը։

Մաէլի, կէչէն եազ սօնլարընտա Օսմանը զը Պուլկար քէօյլիէրինի սօյուպ պիհթիտ զը Սօֆիատա վագթ կէչիրէն հայտուտլարը, եազընտա Բումէլիէ իսթիլալ չըգարմաղ իւզրէ թէչէպպիւսաթ վէ իճրաաթտա պուլնմըզլարընտան պահալա վէ Բումէլիէ իսիթիլալ տէվրի չօգտան կէչտիկինի իլավէ էտէրէք, Օսմանը Պուլկարլարը մէչրութլէթէ վէ մէչրութլէթէ սայրէսինէ իլէրիլմէք ազմը զավիսինէ օլաբզլարընտան, պէօյլէ հուտուտը աշարադ գանը ֆաճիալար վէրէն հայտուտլարին մէնի վէ պու պապտէ Պուլկարիսթանին վէ մուազամ տէվլէթլէրին նազարը տիզդաթը ճէլպ օլնմաղ իւզրէ խարիճէյէ նազրընա պիր սիւալ իյրատ էսէճէյինտէն իպարէթ իտի։

Բանչէսօրեֆ էֆ. պու թազրիր հագընտա չիթանէն տաիսի իյզահաթ վէրէրէք, սեվվէթի Օսմանիյէնին մէնաֆիի ումումյսէսինինպիրլէշտիրէնին պիր մէսէլէ վար իսէ, նօ տա չէթէյէրինին մանվը մէսէլէսի օլաբզընը սէրմիյան իթմիշ տիր։

Բագդամյար տահա պէնիպ իյզահաթ վէրիր, Մակեդոնիանին առանձէ օլանա հալինի էլէ ալալը, Արնավուտլըղը էլէ ալմամ չիւնքի Արնավուտլըղին նէ գալի բարգթալար լլէ սեվվէթիմիզէ մէգապութ օլաբզընը հեբիմզ պիլիրիդ։ Զաթէն Արնավուտլըզ՝ թիրքիասըզ խարիթայը ալէմտէն պիլիրը, վէ պիր չօգ ալէմէրին գապուլ էթտիքլերի վէճհէ Մակեդոնիա սէնիրէն՝ Սէլանիկ վիլայէթինին ումումընտան Իսկիւպ, Մանասթիր, Սէրբիչէ վէ Տէպրէ սանճագլարընտան վէ Բէսբիյէ գազասընտան իսարէթ տիր։

Պու զըթանընն նուֆուսը ումումյսէսի օլան 2350000 Պուլկար, 530000ը Բում, վէ 1,100,000ի թիւրք վէ պիր մըգտար տահի Ուլահ վէ Սըրպլար վար տըր։

Մէճմուայը նուֆուսա նազարէն էհալինին 100սէ 30ը Պուլկար, 100սէ 23ի Բում, վէ 100սէ 47սի թիւրք տիր։ Իշթէ պունտան անլայընը քի Մակեդոնիա նէ Պուլկարլարը, նէ Բումլարը, տըր. թիւրքլէր պաշտա օլաբզը հալսէ պիւթիւն Սամանլըլարին տըր։

Էտիրնէյին նուֆուսը ումումյսէսի օլան 3 պուչուգ միլիոնտան 850000ի Պուլկար, 10000ի Բում, 1,840000ի թիւրք տիր։ Եանի 100սէ 25ի Պուլկար 100սէ 23ի Բում, 100սէ 52 գատարը թիւրք տիր։ Պու բագդամյար պիր թազամ էշխաս իչուն ածը հագիգաթ տըր. ֆագաթ հագիգաթ տը։ Պիր չօգ խայալ բէրէսթէլէրին խայալարընը պօղանաղ ածը հագիգաթ տըր։ Եանի պու անվալա նէզարէն՝ կէրէք պու եէրլէրի ճիվար հիւքիմէթլէրէ պիրլէշտիրմէք եահօտ տիկէրլէրի իւզէրինտէ մուխթարիյէթ իտտարէ թէէսիս էթմէք իսայալթինա գարշը միւսիֆիր պիր ճէվապ թէշքիլ էտիյօր։

Հալպուքի Գարատաղ գրալը վէ հիւքիմէթի պիդէ գարշը էյի վազիյէթ կէօսթէրիյօր իտի։ Վէ հաթիա մէմուրը մահիսուս կէնտտէրիպ Շգօտրա վալիսինէ թէպլիղաթտա պուլնմը։ Վէ «հիւքիմէթին պու Մալիսօրլարընն զըյամընտա Գարատաղլրարընն էլի եօգ տըր, մալարա Գարատաղլրարընն մուավինէթ իթմէլերինէ մուխալիֆէթ էտէճէյինի միւսատ էթմէյէճէյինի սէյօր իտի։

Սէֆիրիմիզէն կէլէն իսի թէլէկրաֆտա Իսա Պօլաթին իլէ տիկէր բիւֆէդասընընն պիպա չարթ թէպլիմ օլաճագընը եաղընը իտի, հէնուզ ավտէֆ էթմէտիքլերինի պիլէմէմ։ Ասքէր օրայա վասլ օլաբզընտա լսեանընն պասթըրըլաճաղը մէմուլ տըր։

Հաֆրզ Իպրահիմ էֆ.—Լազրտրայա ալանանաճագ օլուբ իսէք, Արնավուտլըղը զայպ էտէրիպ։

Միհթէագրպէն պու իյզահաթ տաիսի քեռաֆի էէօրիւլտի։

Պունտան սօնրա Շուրայը Տէվլէթ պիւտժէսի հագընտա մրեզաքէրաթա կէչիլտի։

Սրիֆ պէյ.—Այան վէ Մէպուսանատան սօնրա էն մուհիմմ մէվզը Շուրայը Տէվլէթ տիր, ֆագաթ Այան վէ Մէպուսանանին ըյտտ իթտիյի պիր մատտէյի թէֆսիր վէսիլէսյէյ մէվզրէյը թարթիպդէ վազ էթտիյի իչուն Թանզիմաթ տաիրէսի ազասընը՝ Մէպտիի չարթրլրա պիւտճէսինին պապուլինի թէքլիֆ էտէրիմ։

Զօհրապ էֆ.—Մէճլիսին եաբարը կիւնտը Շուրայը Տէվլէթէ սթամագ տօղրու տէյիլ տիր։

Թալէաթ պէյ.—Շուրայը Տէվլէթին պազասը էլզէմ տիր, մէմլէքէթէ խրատմէթ էտյօրլար։

Գարօլիտ էֆ.—Շուրայը Տէվլէթ պիր հէյէթի մրեշավիրէ տիր. Սուլթան Ազիզ միլլէթ մեճլիսի ալար կիպի նուէթ իրատ էտէրէք, իլա տեֆա Շուրայը Տէվլէթի քիչատ էթտ։ Պու մեճլիսին վազիֆէսի զանուն հաղրլամագատան իպարէթ օլմալը տըր։ Գուվվէտի իճրայէ՝ զանունլարը եալընը եաբամայաճաղընտան Շուրայը Տէվլէթին վիճուտը լազմ տըր։ Ամանագ պունլարին սալահիյէթլէրի խայլին էտիմէլի տիր։

Պատէհու պէրայը թէնէֆֆիւս պիրինճի ճէլսէյէ հրհայէթ վէրիլտի։

§ Իքինճի ճէլսէյէ պաշանատը։

Շուրայը Տէվլէթ պիւտժէսի հագընտա Ատլիյէ նազրը ուզուն ուզասը իյզահաթ իսթայսըլա, Շուրայը Տէվլէթ ազասընան պիր զըմանին Մեճլիսի Մէպուսան վէ Այանան ըյտտ էտալնէն պիր մատտէյի թէֆսիր սուբէթիյէ մէվզրէյը թաթպիգ վէ իրթայա վազ էթտիրմէք կիպի խաթա իյլէմիշ օլմասը մուհթէմէլ իսէ տէ, Շուրայը Տէվլէթ ազասը պիր զարազա մրեսթէհնէտ օլմայարագ իսթիհսանի պիր խաթատան տօղայը ազ ու թէպտիլի լազմ կէլմէյէճէյինի վէ էլեէվմ Շուրայը Տէվլէթի թէշքիլ էտէն զէվաթ էքսէրիյէթլէ մէմլէքէթիմիզին իսթիֆիար էտէճէյի վէ վիճուտլարտան մրուէքէքէպ օլուպ, պունլար վէ էսկի Միլլիյէ մէհզունլարընտան կէնճ վէ ազիֆի մուգիէմիր վէ վազիֆէյէ քէսպի լիազաթ էթմիշ զէվաթտան օլարգարընը պէյան էթտի։

Նիզամնամէնին էսասիսինճէ Շուայրը Տէվլէթին վազիֆէսի պէր վէչէի ամի խիլասա օլունապիլիր։

«Շուրայը Տէվլէթ 1—Քեռաֆէյի գավանին վէ նիզամաթին թէտզզ վէ լայիհալարընին թանզիմնէ 2— Դանունէն վէ նիզամին մէժուր օլարը տէրէճէտ մէսալիի մրլքէյէի թէտզզ իլէ գարարլարընը արզ էյլէմէյէ 3—Հիւքիմէթ իլէ էշխաս պէյնինտէ օլան տավայը բույէթ էթմէյէ 4— Պիր տավանին բույէթ վէ ֆաալ օլնմաճագ մահքէմէ վէ եա մէճլիսին թէֆրիզի վէզայիֆինէ 5— Գավահին վէ նիզամաթը մէվզուէյէ միւթաալիզ օլարագ տէվայիրտէն կէլէն էվրագ վէ թազրիրլեր իւզրինէ բէյ վէրմէյէ 6— Մէմուրինի մրլքէյէնին թանզիզը անվալ վէ մուհաքէմէլերինէ 7— հէր նէվ մեսալին վէ մէսայիլի միլքիյէ հագընտա պէյանը բէյ էթմէյէ վէ մեճլիսի Ումումի իսլահաթ մազպաթալարընընն թէտզզընա... մէմուր տըր։

Պասրի պէյ—Պու նօղթալար էլեէվմ իսթիյսաճաթա քեռաֆի տէյլի տիր։

Ատլիյէ նազրը.—Պու պապտէ թէտզզաթ էտիլեճէք տիր։

Պատէհու պիւտժէյինին հէյէթի ումումիյսէսի գապուլ օլնմը։

Բէյիս՝ Ատլիյէ նազրը, Շուրայը Տէվլէթ պաշ քեռաթիպի 60 պէյն (այտա 5 պէյն, թանզիմաթ տաիրէսի 570պէյն, միլքիյէ տաիրէսի 552պէյն, Նաֆիա, Մալիյէ, Մեարիֆ տաիրէլէրի՝ 552պէյն, մաղպաթա գալէմի 136պէյն, տիճլի վէ ֆիհրիսթ գալէմի՝ 82820, 90 պէյ՝ էվրաղ գալէմի խէմ-էիզ մանքէմէսի՝ 344100, պիտայէթ մանքէմէսի 272400, միւսթախսէմլիկի միւթէթերիգա 90պէյն եէքիւն՝ 3,243,600 ղրշ.։ Մէզքիւր պիւտճէ զապուլ վէ թաստիգ օլունը։

Միհթէագրպէն Գանունը ճէզանին պազրյէսի միւզաքէրէյէ պլունը։

Սէյիտ պէյ.—Բիւշվէթ մատտէսի հագդընտաքի ֆքդրալար սըրֆ մէմուրլրնի բէսմիյէյէ չամիլ օլույօր, հայպու քի թաշրարատա պիր թազրմ ախկազզդ քիմսէյէր, միւվէքքիլինին իդամէի հուգուզը իչուն տիկէր թարաֆտան բարլար պլրյօրլար. ֆէնալդդ ֆէվզէյատէ արթըյօր. պունին իչուն «միւվէքքիլինին խասմինատէն հէր նէ սուբէթլէ օլուբ իսէ օյատն ալինան բարա բիւշվէթ տիր» սուբէթինտէ պիր ֆքդրա թէքլիֆ էտիյօրմ։

Ատլիյէ նազրը.—Մուսատաէ պույրուլը իսէ, Սէյիտ պէյին ֆիքրինի 6ճնճի մատտէյէ իլավէ էտէյիմ։

Մէղթիր թէքլիֆ զապուլ օլունը։

99ճնճը մատտէ գլատա՞ օլունը։

Ճէզանին մէպտէին՝ պիր այատ իթթիպար էտէյիմ, թէչոիտէն սապնանալրմ։

Ատլիյէ նազրը—Պու մատտէյէ թապունմընը, մանքէմէնին թազրիրինէ պրադրը։

Զօհրապ էֆ.—Պիր տէ ֆանէյթրին մէնի իչուն պիր մատտէ իրավէսի էլզէմ տիր։

Ատլիյէ նազրը—Պու պապտէ պիր մատտէ թանզիմ օլունմը տըր. սէրտէ թի թադտիմ տիր։

Միհթէագրպէն 102ճնճի մատտէ օգունը. վուգու պուլան իթիրազ իւզրինէ, մէղզիր մատտէ պէրայը թասոիլ էնճիմէնէ կէճտտրիլտի։ Նէքլը մէչրութիյէթին չերեֆինտէն վէ իպտիթկէանէն թէարրուզատան մէնիսանէն պահա էտէն 103ճնճի մատտէ իլէ 103 վէ 104 ինճի մատտէյէր տահի թատիզ օլունտարգատան սօնրա, իճթիմայա խիթամ վէրիլտի։

Կէլէճէք իճթիմատա Ատլիյէ պիւտժէսի միւզաքէրէ էտիլէճէք տիր։

Տ Ա Խ Ի Լ Ի Յ Է

ՃԱՆԻ ԲԻՍՈՒԼ ՀԱՃԻ ՊԱՅՐԱՄԸՆ ԳՈՒՐՇՈՒՆԱ ԹՈՒԹՈՒԼՄԱՍԸ

—•—

Գայմազամ Շելխթինկ պէյի զաթլ իթմիշ օլան ճանի Բէսուլ հաճի Պայրամ ճուսատա էրթէսի սապահընը Զինճիրլի գույու ճիվարընտա գուրշունա թութըլմշ տըր։ Բէք չօգ էհալի օ ճիվարատա թօքանմշ օլուպ, սապահ սաաթ եէտի պուչուգատա գաթիլ պիր օթօմոպիլ իլէ վէ էլի գօլը զինճիրլէ պաղը օլարագ կէմիրլիմշ տիր։ Սիսասընտա ապա պիր էսէրը թէպտիսիլ եօգ իսի վէ ճէզասընին իճրասընա ինթիզար էյլէմէք վազիյէթինտէ գէլմէմէք պուլնընյօր իսի։ Բէսուլ Հաճի Պայրամ ասքէրի սէկամ վէրտիքտէն սօնրա, գայմազամը զաթլ իմտիլի եէրտէ կէլիպ տուրմշ տըր, պու սըրատա պիր զապիթ Տիվանը հարպէն գարարընը օղրմշ տըր։

Սօնրա ճանինին էլինտէ վէ գօլընտա պուլունան զինճիրլէր չըգարըլըպ, թապուր իսմանը թարաֆընտան տուա իթմէսի թէքլիֆի օլնմշ տըր։ Մուախիզէն քէնտի պիրիգմշ օլան մուաչարընտան 4 մէճմիսէյ 4 ղրշ.ը իսմանա վէրէրէք քէֆինինէ սարթ խոյիմէսինի թէքլիֆի իմմշ տիր։

Իսմամ մէրդումա սօրմշ տըր քի, քէնտի եարարդրնա թէսօպէ ֆիսիյօ՞ մը, ճանի ճէվապը բէյտտ վէրմշ տիր։ Պունը իւզէրինէ գայմազամ Վայթ վէ Սաուէր պէյ, թէքրար նէֆէրէ սօրմշ տըր քի, քէնտի գօմանտանընը գալ իթմէսինտէն տօլայը թէօվպէ խիյօ՞ մը, Բէսուլ «իայտրը» ճէվապընը վէրմշ տիր։ Գաթլանն կէօզիտի պաղանմազատան էվվէլ, 4 չավուշ, ծոպաղը վէ 4 նէֆէրտէն իպարէթ պիր միւֆրեզէյէ սիլահարընը տօլտրըմաղա էմր վէրմշէր տիր։

Բէսուլ չու մուամէյէյի տիդգաթլա սէյր իթմշ տիր։ Սօնրա զապթանատան պիրի էշերի կէլմշ, ասքէրի էշպիսէյի չըգարմշը վէ պէյազ պիր կէօմշէք կէյտիրմշ տիր։ Սօնրա պիր զապիթ ատ գաթիլին կէօզէրինի պաղամշ տըր, Իքի նէֆէր տէ էլէրինի վէ ասգէրընը չուգուրին եանընա պիր ադամա պաղամշ տըր։ Իքի տաղկա սօնրա սիլահ պօշաթմագ էմրի վէրիլմշ վէ գուրշունարատան Դիսի գալինէ, իքիսի գօլընա թէատիւֆ իտէրէք, գաթիլ Բէսուլ աէրտալ թէքլիֆ օլմշ տըր։ Բէսուլ սօն տագզգասընա գատար մէթանէթինի դայպ իթմէմշ տիր։ Իքի նէֆէր թէքլիֆ օլան նէֆէրին եանընա կիթմշլեր, պաղալարընը չէօզմշլեր վէ ճէսէտինի, էվվէլճէ թէրթիպ օլունան թապութա գօյմշլար տըր։

Գայմազամ Շելխթինկ պէյի զաթլ իթմշ օլան ճանի Բէսուլ հաճի Պայրամ ճուսատա էրթէսի սապահընը Զինճիրլի գույու ճիվարընտա գուրշունա թութըլմշ տըր։ Բէք չօգ էհալի օ ճիվարատա թօքանմշ օլուպ, սապահ սաաթ եէտի պուչուգատա գաթիլ պիր օթօմոպիլ իլէ վէ էլի գօլը զինճիրլէ պաղը օլարագ կէմիրլիմշ տիր։ Սիսասընտա ապա պիր էսէրը թէպտիսիլ եօգ իսի վէ ճէզասընին իճրասընա ինթիզար էյլէմէք վազիյէթինտէ գէլմէմէք պուլնընյօր իսի։ Բէսուլ Հաճի Պայրամ ասքէրի սէկամ վէրտիքտէն սօնրա, գայմազամը զաթլ իմտիլի եէրտէ կէլիպ տուրմշ տըր, պու սըրատա պիր զապիթ Տիվանը հարպէն գարարընը օղրմշ տըր։

Սօնրա ճանինին էլինտէ վէ գօլընտա պուլունան զինճիրլէր չըգարըլըպ, թապուր իսմանը թարաֆընտան տուա իթմէսի թէքլիֆի օլնմշ տըր։ Մուախիզէն քէնտի պիրիգմշ օլան մուաչարընտան 4 մէճմիսէյ 4 ղրշ.ը իսմանա վէրէրէք քէֆինինէ սարթ խոյիմէսինի թէքլիֆի իմմշ տիր։

Իսմամ մէրդումա սօրմշ տըր քի, քէնտի եարարդրնա թէսօպէ ֆիսիյօ՞ մը, ճանի ճէվապը բէյտտ վէրմշ տիր։ Պունը իւզէրինէ գայմազամ Վայթ վէ Սաուէր պէյ, թէքրար նէֆէրէ սօրմշ տըր քի, քէնտի գօմանտանընը գալ իթմէսինտէն տօլայը թէօվպէ խիյօ՞ մը, Բէսուլ «իայտրը» ճէվապընը վէրմշ տիր։ Գաթլանն կէօզիտի պաղանմազատան էվվէլ, 4 չավուշ, ծոպաղը վէ 4 նէֆէրտէն իպարէթ պիր միւֆրեզէյէ սիլահարընը տօլտրըմաղա էմր վէրմշէր տիր։

Բէսուլ չու մուամէյէյի տիդգաթլա սէյր իթմշ տիր։ Սօնրա զապթանատան պիրի էշերի կէլմշ, ասքէրի էշպիսէյի չըգարմշը վէ պէյազ պիր կէօմշէք կէյտիրմշ տիր։ Սօնրա պիր զապիթ ատ գաթիլին կէօզէրինի պաղամշ տըր, Իքի նէֆէր տէ էլէրինի վէ ասգէրընը չուգուրին եանընա պիր ադամա պաղամշ տըր։ Իքի տաղկա սօնրա սիլահ պօշաթմագ էմրի վէրիլմշ վէ գուրշունարատան Դիսի գալինէ, իքիսի գօլընա թէատիւֆ իտէրէք, գաթիլ Բէսուլ աէրտալ թէքլիֆ օլմշ տըր։ Բէսուլ սօն տագզգասընա գատար մէթանէթինի դայպ իթմէմշ տիր։ Իքի նէֆէր թէքլիֆ օլան նէֆէրին եանընա կիթմշլեր, պաղալարընը չէօզմշլեր վէ ճէսէտինի, էվվէլճէ թէրթիպ օլունան թապութա գօյմշլար տըր։

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՄԱՐԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՎԱԾ ԷՐ ԱՅՍՕՐ ԱՌԱՆՑ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԻ ԵՎ ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

Արտասահմանի առաջին համարանը կառավարված է այսօր առանց աշխատանքային պայմանների և համայնքային կազմակերպության։

Ինչպես հայտնի է դարձել, Արտասահմանի առաջին համարանի կառավարումը հանձնվել է Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների Ազգային Գանձարանի կողմից։ Համարանի գործունեությունը ղեկավարում է Ջոն Սմիթը, որը նշանակվել է Ֆինանսական ծառայությունների գրասենյակի կողմից։ Նրա տեղակալն է Մարիա Գոնզալեսը։

Համարանի գործունեությունը սկսվել է հունվարի 12-ին։ Առաջին հերթին բացվել է գանձարանի գրասենյակը, որտեղ հնարավոր է դարձել հաշիվ բացել, գումար փոխանցել և ստանալ տեղեկություններ։ Գրասենյակում աշխատում է 12 աշխատակից։

Համարանի գործունեությունը հանդիպել է տեղի բնակչության մի մասի դիմադրությանը։ Մասնավորապես, Սան Ֆրանսիսկոյի Չինական թաղամասի ներկայացուցիչները հայտարարել են, որ համարանը չի հաշվի առնի չինական համայնքի շահերը։ Սակայն կառավարությունը հայտարարել է, որ համարանը բաց է բոլոր քաղաքացիների համար։

Համարանի գործունեությունը ֆինանսավորվում է պետական բյուջեից։ Սկզբնական փուլում հատկացվել է 2 միլիարդ դոլար։ Ակնկալվում է, որ համարանը կարող է գործել մինչև 2027 թվականը, եթե կանցնի գործունեության գնահատում։

Համարանի գործունեությունը գնահատելու համար ստեղծվել է հանձնաժողով, որը կազմված է 9 անդամից։ Հանձնաժողովը պարտավոր է ամսական զեկուցագիր ներկայացնել։

Համարանի գործունեությունը հանդիպել է նաև աջակցության։ Հատկապես Լոս Անջելեսի և Նյու Յորքի հայերը հայտարարել են, որ պատրաստ են աջակցել համարանի աշխատանքներին։ Հայերի մի խումբ նույնիսկ դիմում է ներկայացրել համարանի ղեկավարությանը՝ հայերեն լեզվի դասընթացներ կազմակերպելու համար։

Համարանի գործունեությունը սկսվել է հունվարի 12-ին։ Առաջին հերթին բացվել է գանձարանի գրասենյակը, որտեղ հնարավոր է դարձել հաշիվ բացել, գումար փոխանցել և ստանալ տեղեկություններ։ Գրասենյակում աշխատում է 12 աշխատակից։

Համարանի գործունեությունը հանդիպել է տեղի բնակչության մի մասի դիմադրությանը։ Մասնավորապես, Սան Ֆրանսիսկոյի Չինական թաղամասի ներկայացուցիչները հայտարարել են, որ համարանը չի հաշվի առնի չինական համայնքի շահերը։ Սակայն կառավարությունը հայտարարել է, որ համարանը բաց է բոլոր քաղաքացիների համար։

Համարանի գործունեությունը ֆինանսավորվում է պետական բյուջեից։ Սկզբնական փուլում հատկացվել է 2 միլիարդ դոլար։ Ակնկալվում է, որ համարանը կարող է գործել մինչև 2027 թվականը, եթե կանցնի գործունեության գնահատում։

Համարանի գործունեությունը գնահատելու համար ստեղծվել է հանձնաժողով, որը կազմված է 9 անդամից։ Հանձնաժողովը պարտավոր է ամսական զեկուցագիր ներկայացնել։

Համարանի գործունեությունը հանդիպել է նաև աջակցության։ Հատկապես Լոս Անջելեսի և Նյու Յորքի հայերը հայտարարել են, որ պատրաստ են աջակցել համարանի աշխատանքներին։ Հայերի մի խումբ նույնիսկ դիմում է ներկայացրել համարանի ղեկավարությանը՝ հայերեն լեզվի դասընթացներ կազմակերպելու համար։

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՄԱՐԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՎԱԾ ԷՐ ԱՅՍՕՐ ԱՌԱՆՑ ԱՇԽԱՏԱՆՔԱՅԻՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐԻ ԵՎ ՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ

Արտասահմանի առաջին համարանը կառավարված է այսօր առանց աշխատանքային պայմանների և համայնքային կազմակերպության։

Ինչպես հայտնի է դարձել, Արտասահմանի առաջին համարանի կառավարումը հանձնվել է Ամերիկայի Միացյալ Նահանգների Ազգային Գանձարանի կողմից։ Համարանի գործունեությունը ղեկավարում է Ջոն Սմիթը, որը նշանակվել է Ֆինանսական ծառայությունների գրասենյակի կողմից։ Նրա տեղակալն է Մարիա Գոնզալեսը։

Համարանի գործունեությունը սկսվել է հունվարի 12-ին։ Առաջին հերթին բացվել է գանձարանի գրասենյակը, որտեղ հնարավոր է դարձել հաշիվ բացել, գումար փոխանցել և ստանալ տեղեկություններ։ Գրասենյակում աշխատում է 12 աշխատակից։

Համարանի գործունեությունը հանդիպել է տեղի բնակչության մի մասի դիմադրությանը։ Մասնավորապես, Սան Ֆրանսիսկոյի Չինական թաղամասի ներկայացուցիչները հայտարարել են, որ համարանը չի հաշվի առնի չինական համայնքի շահերը։ Սակայն կառավարությունը հայտարարել է, որ համարանը բաց է բոլոր քաղաքացիների համար։

Համարանի գործունեությունը ֆինանսավորվում է պետական բյուջեից։ Սկզբնական փուլում հատկացվել է 2 միլիարդ դոլար։ Ակնկալվում է, որ համարանը կարող է գործել մինչև 2027 թվականը, եթե կանցնի գործունեության գնահատում։

Համարանի գործունեությունը գնահատելու համար ստեղծվել է հանձնաժողով, որը կազմված է 9 անդամից։ Հանձնաժողովը պարտավոր է ամսական զեկուցագիր ներկայացնել։

Համարանի գործունեությունը հանդիպել է նաև աջակցության։ Հատկապես Լոս Անջելեսի և Նյու Յորքի հայերը հայտարարել են, որ պատրաստ են աջակցել համարանի աշխատանքներին։ Հայերի մի խումբ նույնիսկ դիմում է ներկայացրել համարանի ղեկավարությանը՝ հայերեն լեզվի դասընթացներ կազմակերպելու համար։

ՌՈՄԱՆՍԱՎԱ ՄՈՂՇՈՒՐՅԱՄԸ

ԶԵՄՈՒԹ ԱՅԺՈՒՆ ԳՈՎՈՆԱՎԱՆՔ

Ռոմանսավան Մողշուրյամը Զեմութ գյուղի գեղեցիկ ամրոցն է, որ գտնվում է Գեղարքունիքի մարզի Սևանի ավագանի տարածքում, Սևանա լճի հարավարևելյան ափին, Գեղարդ գյուղի հարավարևելյան մասում, ծովի մակերևույթից 1900 մետր բարձրության վրա։ Ամրոցը գտնվում է Գեղարդ գյուղի հարավարևելյան մասում, ծովի մակերևույթից 1900 մետր բարձրության վրա։ Ամրոցի հարավարևելյան մասում գտնվում է Գեղարդ գյուղի հարավարևելյան մասը